

Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie
Olimpiada “O Diamentowy Indeks AGH” 2017/2018
Fizyka – Etap 3

Uwaga: za każde poprawnie rozwiązane zadanie uczestnik może uzyskać maksymalnie 20 punktów

1. Klin o masie $M = 2$ kg leży na poziomym, gładkim podłożu, tak, że tarcie klina o podłoże jest zaniedbywalnie małe. Na ukośnej powierzchni klina, nachylonej do podłoża pod kątem $\alpha = 30^\circ$, położono klocek o masie $m = 0,5$ kg. Jaki warunek musi spełniać współczynnik tarcia statycznego, f_s , klocka o klin, aby układ się nie poruszał? Następnie pchnięto klocek w taki sposób, że zaczyna się on zsuwać w dół po zboczu klina, powodując jednocześnie przesuwanie klina po podłożu. Przyjmując wartość współczynnika tarcia kinetycznego klocka o klin wynoszącą $f_k = 0,4 < f_s$, oblicz przyspieszenie klina względem podłoża. *Uwaga:* Zadanie wygodnie jest rozwiązywać w układzie własnym klina, który w czasie ruchu ciał jest układem nieinercyjnym.
2. Barka załadowana piaskiem jest ciągnięta przez holownik ze stałą siłą F_h , niezależną od masy układu. Na barkę płynącą po wodzie działa siła oporu proporcjonalna do prędkości barki v , $F_o = -\alpha v$, gdzie α jest stałym współczynnikiem oporu. Wzdłuż barki ustawiony jest poziomy taśmociąg, za pomocą którego piasek może być wyrzucany przez rufę do wody, tj. za poruszającą się barkę. Szybkość ruchu taśmy z piaskiem względem barki wynosi $u = 10$ m/s, a masa piasku, wyrzucanego do wody w jednostce czasu, wynosi $\mu = 10$ kg/s. Kiedy taśmociąg nie pracuje stała szybkość poruszania się barki wynosi $v_1 = 5$ m/s. Po uruchomieniu taśmociągu wysypującego piasek do wody, szybkość barki rośnie do stałej wartości $v_2 = 5,5$ m/s. Oblicz siłę F_h , z jaką holownik ciągnie barkę. Ile wynosi współczynnik oporu ruchu barki, α ? *Uwaga:* Wartość siły odrzutu działającej na układ o zmiennej masie wyraża się wzorem: $F_c = \mu u$.
3. Ile pracy wykona gaz doskonały, jeżeli podczas izobarycznego rozprężania jego temperatura rośnie o 10°C ? Gazem roboczym jest 12 g helu ($\mu_{\text{He}} = 4$ g/mol). Oblicz zmianę energii wewnętrznej gazu podczas tej przemiany. Stała gazowa $R = 8,31$ J/(mol·K)
4. Kulkę o promieniu $R = 2$ cm umieszczono daleko od innych obiektów i naładowano do napięcia $U_k = 500$ V względem uziemienia. Przygotowano również nienaładowany kondensator płaski, którego jedna okładka jest połączona bezpośrednio z uziemieniem. Każda z kładek kondensatora płaskiego ma powierzchnię $S = 100$ cm², a odległości między okładkami wynosi $d = 5$ mm. Ile wynosi potencjał kulki po jej połączeniu cienkim przewodem z drugą, nieuziemiałą, okładką kondensatora? Jaki ładunek przepłynie przez przewód? Pojemność naładowanej kuli o promieniu R (względem dalekiego uziemienia) wyraża się wzorem $C_k = 4\pi\epsilon_0 R$; $\epsilon_0 = 8,85 \cdot 10^{-12}$ F/m.
5. Mamy do dyspozycji dużą bańkę choinkową, o promieniu $R = 20$ cm, której posrebrzona powierzchnia funkcjonuje jako zwierciadło wypukłe. Przed bańką ustawiono soczewkę skupiającą o ogniskowej $f_1 = 10$ cm, tak, że zwierciadło i soczewka leżą na wspólnej osi optycznej, a ognisko soczewki wypada dokładnie na powierzchni bańki. W odległości $x_1 = 35$ cm od środka soczewki umieszczono punktowe źródło, z którego światło przechodzi najpierw przez soczewkę, a następnie odbija się od bańki. W jakiej odległości od bańki powstanie rzeczywisty obraz tego źródła? Jaki ogólny warunek musi spełniać odległość przedmiotu od soczewki (x_1), aby powstał rzeczywisty obraz leżący między zwierciadłem a soczewką?